

**Forsyningstilsynet**

Torvegade 10  
3300 Frederiksværk  
Att.: Per Schou Christiansen

**Biogas Danmark**

Axeltorv 3  
1609 København V

17. april 2024

## Evidas tarifmodel bryder med EU's markedsmodel for gas

Både EU og det danske gasmarked er i dag opbygget som et entry-exit system i overensstemmelse med nuværende EU-regulering, hvilket bliver yderligere understøttet, når den nye EU-regulering forventes at træde i kraft senere i år.

For biogasproducenterne betyder det, at de i lighed med naturgas producenter allerede i dag betaler en entry-tarif i form af TSO<sup>1</sup>-tarif via transportkunderne. Når der tages gas ud af gassystemet til forbrug eller eksport betales på samme måde en exit-tarif (henholdsvis distributionstarif og exit-tarif). Entry-exit systemet er en central komponent i den moderne gasmarkedsarkitektur i EU, herunder Danmark. Det adskiller fysisk gastransport fra gashandel, hvilket muliggør et konkurrencepræget og likvidt gasmarked.

**Biogas betaler allerede entry-tarif idag**

Rent praktisk fakturerer gashandlerne TSO-tariffen til biogasleverandørerne for den fulde mængde gas, de leverer, også den mængde der rent fysisk forbliver i DSO-nettet og ikke kommer i berøring af TSO-nettet. Biogassen betragtes derfor som leveret på TSO-nettet og leveres herfra nedstrøms til forbrugerne. Evidas indfødnings-tarif betyder, at biogas bliver dobbelt tariferet, idet der både skal betales TSO entry-tarif og DSO-tarif indfødnings(entry)-tarif for den gas, der transporteres i DSO-

Når Evida indfører en indfødnings-tarif i distributionssystemet bryder det med EU's markedsmodel og er i direkte modstrid med den kommende gas-regulering i EU, der foreskriver ensartede vilkår for vedvarende og kulstoffattige gasser (grønne gasser), uanset om de er tilsluttet distributions- eller transmissionssystemet.

Udgangspunktet i entry-exit systemet er, at omkostningerne til at muliggøre integrationen af grønne gasser, herunder biogas, ind i gassystemet vil blive afholdt af gassystemet (DSO<sup>2</sup> eller TSO) og opkræves via de ovenfor nævnte netværkstariffer eller lignende mekanismer og ikke direkte pålægges den enkelte producent af grøn gas. Dette princip understøtter målet om at fremme brugen af vedvarende energikilder og dekarbonisere energisystemet ved at gøre det økonomisk attraktivt for producenter at indføre grønne gasser i energimixet.

Evidas nye tarifmodel modarbejder således både den nuværende og i særdeleshed den kommende EU-regulering for gas området ved at:

1. bryde med Entry-Exit markedsmodellen,
2. indføre tariffer, som er diskriminerende for grønne gasser, der tilføres distributionssystemet vs. tilføres transmissionssystemet
3. Evidas indfødnings-tariffer er diskriminerende i forhold til grønne gasser vs. naturgas tilført gassystemet.

---

<sup>1</sup> TSO = Transmission System Operator – I Danmark Energinet, der driver det overordnede transmissionsnet, herunder grænseoverskridende forbindelser.

<sup>2</sup> DSO = Distribution System Operator – I Danmark Evida, der driver distributionsnettet, hvor gasforbrugerne og hovedparten af biogasanlæggene er tilsluttet.

Derudover udfordrer det Energinets rolle som systemansvarlig virksomhed for gassystemet, herunder langsigtet netværksplanlægning, hvor netop tilbageføringsomkostninger skal vurderes ud fra en systembetragtning med henblik på at søge den mest optimale løsning for gassystemet. Evidens nye tarifmodel sætter dette ud af funktion og det vil fremadrettet være diskriminerende/konkurrenceforvridende, hvorvidt en gasproducent er tilsluttet distributionssystemet vs. transmissionssystemet.

Den danske Entry-exit markedsmode er i dag udgangspunktet for den gældende ["Metodeanmeldelse af regelsæt for tilførsel af opgraderet biogas til naturgassystemet."](#)<sup>3</sup> og er ligeledes beskrevet i ["Delvis godkendelse af tarifmetode i det danske gastransmissionssystem"](#)<sup>4</sup>.

I det omfang det vurderes, at der er behov for at ændre i omkostningsfordelingen/tariffer imellem de enkelte brugere af gassystemet, bør det som minimum ske indenfor den fælles europæiske markedsmode og i henhold til principperne bag grøn omstilling i EU.

Til orientering er i bilag 1 vedlagt en yderligere gennemgang af entry-exit systemet, herunder hvorfor det er afgørende for et velfungerende gasmarked og for at understøtte omstillingen til grønne gasser.

Med venlig hilsen

Frank Rosager  
4055 1014  
fr@biogas.dk

---

<sup>3</sup> [Metodeanmeldelse af regelsæt for tilførsel af opgraderet biogas til naturgassystemet, sagsnr. 13/1064, 23/09/2014, Forsyningstilsynet](#)

<sup>4</sup> [Delvis godkendelse af tarifmetode i det dansk gastransmissionssystem, j.nr. 22/00038, 12/05/2022, Forsyningstilsynet.](#)

## Bilag 1 - Uddybende beskrivelse af entry-exit systemet

Entry-exit-systemet er en central komponent i den moderne gasmarkedsarkitektur i EU. Det adskiller gastransport fra gashandel, hvilket muliggør et mere konkurrencepræget og likvidt gasmarked.

Det fremgår også af det endelige udkast til den ny gas regulering<sup>5</sup>, at gasmarkedsregulering skal tage udgangspunkt i et entry-exit system for netop at medvirke til et *“level playing field for renewable gas and low-carbon gas connected to either the transmission or distribution level”*.

I entry-exit-systemet betales der for adgang til transportnetværket uafhængigt af den faktiske gasflowrute. Det adskiller de fysiske gasflows fra de kommercielle transaktioner, hvilket muliggør større markedslikviditet og konkurrence. Brugere af netværket booker kapacitet ved entry- (indgangs-) og exit- (udgangs-) punkterne i netværket, og tarifferne for brugen af disse punkter er fastlagt for at dække omkostningerne ved netværksdriften og -vedligeholdelsen.

Dette system understøtter også målene om dekarbonisering og integration af vedvarende energikilder i gassystemet ved at facilitere adgangen for grøn gas, herunder biogas og senere brint, ind i gasnettet på en måde, der er transparent og retfærdig for alle markedsdeltagere.

Entry-exit-modellen fremmer også sikkerheden i gasforsyningen ved at give netværksoperatørerne fleksibilitet i at styre og omfordele gasflows for at møde efterspørgslen effektivt, samtidig med at det sikres, at gasinfrastrukturen anvendes mest optimalt. Dette er især vigtigt i lyset af EU's indsats for at reducere afhængigheden af enkeltstående gasforsyningskilder og fremme diversificering af energiforsyningen.

Her er et detaljeret kig på argumenterne bag opbygning af gassystemet/markedet i entry-exit zoner:

### Fremme af gashandel og transport

- **Adskillelse af fysiske og kommercielle flows:** Entry-exit-systemet tillader, at det fysiske flow af gas gennem rørdningsnetværket adskilles fra de kommercielle transaktioner. Gas kan injiceres (entry) i systemet på et sted og trækkes ud (exit) på et andet, uden at det er nødvendigt at specificere den nøjagtige vej, den tager gennem netværket. Denne adskillelse forbedrer fleksibiliteten og effektiviteten af gashandelen.
- **Forenkling af tarifstrukturer:** Tariffer opkræves baseret på kapacitetsreservationer ved entry- og exit-punkter, snarere end på den afstand, gas rejser. Dette forenkler tarifstrukturen, gør omkostningerne mere forudsigelige for markedsdeltagerne og understøtter grænseoverskridende handel.

### Markedsintegration og konkurrence

- **Forøget likviditet:** Ved at lette adgangen til forskellige kilder til gas og markeder øger entry-exit-systemet markedets likviditet. Det tillader gasleverandører og forbrugere at handle gas mere frit, hvilket fremmer konkurrencen og potentielt fører til lavere priser og større forsyningsikkerhed.
- **Grænseoverskridende handel:** Entry-exit zoner er fundamentale for grænseoverskridende gashandel. De muliggør, at gas kan flyde effektivt over grænser ved at forenkle de kommercielle regler for brug af transmissionsnetværket i forskellige lande, og støtter dermed integrationen af regionale gasmarkeder.

### Adgang og kapacitetsstyring

- **Adgang for tredjepart:** Entry-exit-systemet giver en ramme for tredjeparts adgang til gastransmissionsnetværket, hvilket er afgørende for at sikre, at nye leverandører kan træde ind på markedet. Dette er et nøgleprincip for at fremme konkurrencen.

---

<sup>5</sup> Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on the internal markets for renewable and natural gases and for brint (recast), j.nr. 16522/23, 15th December 2023, (11)

- **Reservation og tildeling af kapacitet:** Markedsdeltagere booker kapacitet ved entry- og exit-punkter, hvilket bestemmer deres ret til at injicere eller trække visse mængder gas ud. Dette system hjælper med effektivt at styre netværkskapaciteten og sikre, at infrastrukturen bruges optimalt og kan understøtte en fortsat udvikling, såsom integration af grønne gasser.

#### **Fleksibilitet og forsyningsikkerhed**

- **Operational fleksibilitet:** Systemet tilbyder shippere (dem, der transporterer gas) fleksibilitet i forvaltningen af deres gasporteføljer. De kan justere deres entry og exit kapaciteter i henhold til deres behov og markedsforhold, hvilket forbedrer systemets respons på efterspørgselsfluktuationer.
- **Støtter forsyningsikkerhed:** Ved at muliggøre en mere diversificeret gasforsyning og øge markedets likviditet, bidrager entry-exit-systemet til forsyningsikkerheden for gas. Det tillader effektiv omdirigering af gasflows som reaktion på forsyningsforstyrrelser eller efterspørgselsspidser.

#### **Regulatorisk og operationel effektivitet**

- **Regulatorisk klarhed:** Entry-exit-systemet giver en klar regulatorisk ramme for netværksbrug, inklusive adgangsregler og tariffer, hvilket kan hjælpe med at tiltrække investeringer i gasinfrastruktur.
- **Balancering og systemintegritet:** Det forenkler også balanceringen af gassystemet, da systemoperatøren kan fokusere på at balancere hele netværket snarere end individuelle transaktionsveje, hvilket bidrager til den overordnede integritet og stabilitet i gasforsyningssystemet.

Sammenfattende spiller entry-exit zoner en afgørende rolle i moderne gasmarkeder ved at øge markedseffektiviteten, fremme konkurrencen, lette grænseoverskridende handel og bidrage til forsyningsikkerheden, hvilket alt sammen er afgørende for en dynamisk og modstandsdygtig energisektor.

#### **Omkostningsfordeling i et entry-exit system**

Udgangspunktet i et entry-exit system er, at omkostningerne til at muliggøre integrationen af grønne gasser, herunder biogas, ind i gassystemet vil blive afholdt af systemet som helhed gennem netværkstariffer eller lignende mekanismer og ikke direkte pålægges den enkelte producent af grøn gas. Dette princip understøtter målet om at fremme brugen af vedvarende energikilder og dekarbonisere energisystemet ved at gøre det økonomisk attraktivt for producenter at indføre grønne gasser i energimixet.

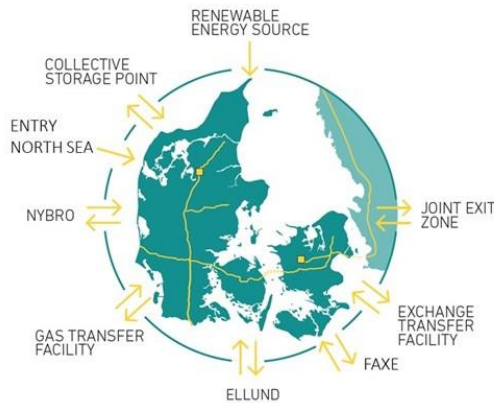
I EU, er der en voksende anerkendelse af, at overgangen til en mere bæredygtig energiforsyning, herunder indførelsen af grønne gasser som biogas og brint, er en samfundsmæssig opgave. Det indebærer, at infrastrukturomkostninger og omkostninger til nødvendige tilpasninger af gassystemet for at imødekomme disse nye energikilder, omfordeles via tariffer betalt af alle netværksbrugere, og ikke udelukkende af producenterne af de grønne gasser.

For eksempel kan investeringer i gasnettet for at øge dets modtagelighed over for biogas, herunder opgraderinger for at håndtere gassens kvalitet eller for at oprette forbindelser til biogasanlæg, finansieres gennem de generelle adgangstariffer, som gasbrugerne betaler. Dette sikrer, at den bredere overgang til grønne energikilder støttes kollektivt af alle markedsaktører.

Denne tilgang afspejler et princip om, at fordelene ved grønne gasser, såsom reduktion i drivhusgasemissioner og forbedret energisikkerhed gennem diversificering af energikilder, er til gavn for samfundet som helhed. Derfor deles omkostningerne på en måde, der fremmer integrationen af disse gasser i energisystemet uden at pålægge urimelige byrder på individuelle producenter, hvilket ellers risikerer at begrænse udbredelsen af grøn energi.

### Opbygning af den danske markedsmodel

Den danske markedsmodel følger EU lovgivningen og består af ENTRY- og EXIT-punkter, virtuelle handelspunkter og et fælles lagerpunkt.



Entry- og exitpunkter, hvor gassen kommer ind eller ud af landet:

- 4 entrypunkter i Nordsøen, Nybro, Ellund og den fælles balancezone med Sverige (JBZ), hvor gassen kan komme ind til Danmark og Sverige.
- 1 entrypunkt for bionaturgas - RES Entry punkt - hvor transportkunderne virtuelt kan føre bionaturgas og andre typer vedvarende energi ind i transmissionssystemet.
- 4 transit exitpunkter i Nybro, Ellund, Faxe og den fælles balancezone med Sverige (JBZ), hvor naturgassen kan eksporteres ud af Danmark og Sverige.

Virtuelle handelspunkter, hvor de professionelle markedsaktører kan handle med gas:

- 2 virtuelle handelspunkter for gas; Gas Transfer Facility (GTF) og Exchange Transfer Facility (ETF), hvor transportkunderne kan handle med gas.

Lagerpunktet for levering ind og ud af gaslagrene:

- 1 fælles lagerpunkt, som dækker over lagrene i henholdsvis Stenlille og Lille Torup. Her kan lagerkunderne lægge gas på lager og trække den ud igen.

### Roller på det danske gasmarked

#### Transportkunde

Grossisterne på det danske gasmarked hedder transportkunder.

#### Gasleverandør

På detailmarkedet for gas sælger gasleverandører til mindre og større slutforbrugere i Danmark.

#### Bionaturgassælger

Biogas kan sælges på gasmarkedet efter opgradering. Den opgraderede biogas - bionaturgas - bringes på markedet af bionaturgassælgeren, som indgår aftale med en transportkunde om den videre transport i gassystemet.

#### Lagerkunde

Som lagerkunde kan du opbevare gas på det danske gaslager - Gas Storage Denmark.